

[Fuglsang.]

Hvad disse private redere angår, tør det vist i parentes bemærket siges, at det ikke allermost er menneskelige eller humane hensyn, der trykker dem i deres dispositioner. Det er ikke menneskelige hensyn eller nationale følelser, hverken over for Grønland eller Danmark, som er skyld i deres interesse for Grønlandssejladsen. Men for os må og skal „Hans Hedtoft“-katastrofen og de kræfter, der førte frem til den, gøres til genstand for en fornyet tilbunds-gående undersøgelse af hele det kompleks af spørgsmål omkring vintersejladsen på Grønland, som i virkeligheden lå i Augo Lynges spørgsmål, og som tinget dengang i bedste fald fik et vildledende svar på. Denne undersøgelse må omfatte vintersejladsens nødvendighed og tilrådelighed, i givet fald dens omfang og de forholdsregler, der er nødvendige for mest muligt at begrænse farerne ved denne sejlad. Jeg tror ikke, at alt dette klares ved en rigsretssag, men jeg håber, at en sådan direkte og indirekte — også gennem selve sagens forløb — kan bidrage til ikke blot at placere ansvaret, men også til en belysning, som kan være gavnlig for fremtiden.

Til slut skal jeg sige for ikke at blive misforstået, at jeg er klar over, at der her foreligger to forskellige forslag. Afgørende for mig er det imidlertid, at begge forslag munder ud i ét, nemlig at der ønskes rejst en rigsretssag. Det er for mig hovedsagen, og det vil jeg uanset formuleringen støtte. I øvrigt har ærede ordførere, bl. a. det ærede medlem fru Edel Saunte, nævnt muligheden for udvalgsbehandling. Hvis en sådan kommer, vil det vel være muligt herigennem at finde en formulering, som i nogen grad dækker de forskellige synspunkter.

Elias Lauf: Som grønlandsk medlem af dette høje ting har jeg fundet det rigtigst at tage ordet i denne sag for på min kollegas og egne vegne at motivere vor stilling.

Der er måske i visse kredse en tilbøjelighed til at opfatte den foreliggende sag som noget specielt grønlandsk, som noget, der særligt angår os grønlændere. Jeg kan imidlertid ikke dele denne opfattelse. Den faktiske baggrund for de forslag, tinget behandler, er ganske vist den daværende minister for Grønlands besvarelse af et

spørgsmål fra et grønlandsk medlem og „Hans Hedtoft“s tragiske forlis, en ulykke — det vil jeg gerne sige her — der må betragtes som en følge af de voldsomme grønlandske naturkræfter, og som ikke i Grønland har udløst hævnfølelse eller bitterhed mod nogen. Men hensigten med de foreliggende forslag og med den debat, der føres i dag, er imidlertid den almene at få fastslået rækkevidden af en ministers ansvar over for folketinget.

Dette ansvar er bygget op på tradition og praksis, og det kan være vanskeligt at bestemme dets indhold nøjagtigt. Vi grønlændere, hvis repræsentation her i tinget kun rækker tilbage til 1953, følger os derfor på usikker grund. De politiske partier her i salen har i tidens løb selv været med til at forme og udbygge denne tradition, og de har derfor forudsætninger for deres meningsdannelse, som vi mangler. Vi er derfor nået til den overbevisning, at det hverken vil være forsvarligt af os i tale eller gennem afstemning at tilkendegive noget standpunkt.

Statsministeren (H. C. Hansen): Jeg har lige så lidt nu som tidligere på dagen noget ønske om at gå ind i en almindelig polemik eller diskussion om den sag, der er rejst. Hvert parti har sin ordfører, og jeg føler mig for mit eget vedkommende meget tilfreds med den, som jeg synes, særdeles saglige og dygtige måde, hvorpå mit eget partis ordfører har repræsenteret vore synspunkter her i dag.

Det ærede medlem hr. Henry Christensen stillede mig imidlertid et direkte spørgsmål vedrørende min egen stilling, som vel i denne sammenhæng ikke kan være mere afgørende end et hvilket som helst andet medlems stilling. Men jeg skal gerne besvare det ærede medlems spørgsmål, idet jeg dog først gerne vil sige, at det er ikke korrekt forstået af det ærede medlem, når han mener at kunne sige, at regeringen ingen stilling har. Det fremgår heller ikke af mine bemærkninger tidligere på dagen. Regeringens stilling er den, at den har taget rigsadvokatens — den højeste anklagemyndigheds — vurdering af det foreliggende stof og den foreliggende undersøgelse til efterretning. Og jeg gad i øvrigt vide, om nogen regering kunne handle anderledes.